

Bruxelles, 13. svibnja 2024.
(OR. en)

9804/24

Međuinstitucijski predmet:
2023/0405(NLE)

EDUC 166
JEUN 108
SPORT 52
SOC 353
EMPL 202
COMPET 538
RECH 222

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Preporuka Vijeća „Europa u pokretu” – mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve

Za delegacije se u prilogu nalazi navedena preporuka koju je Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) donijelo na sastanku 13. svibnja 2024.

preporuke Vijeća

**„Europa u pokretu” – mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve
(Tekst značajan za EGP)**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 165. i 166.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

1. U Rimskoj deklaraciji od 25. ožujka 2017. čelnici EU-a obvezali su se da će raditi na Uniji u kojoj mladi stječu najbolje obrazovanje i osposobljavanje, u kojoj mogu studirati i pronaći posao na cijelom kontinentu.
2. Mobilnost u svrhu učenja pokazala se vrlo korisnom za učenike i studente jer im omogućuje da steknu kompetencije¹ potrebne za osobni, obrazovni i profesionalni razvoj. Prekogranično učenje povećava međukulturno razumijevanje i pomaže u promicanju zajedničkog europskog identiteta. Organiziranje aktivnosti dolazne i odlazne mobilnosti u svrhu učenja ujedno je velik poticaj ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje i pružateljima neformalnog i informalnog učenja da poboljšaju kvalitetu svoje obrazovne ponude.

¹ U skladu s Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str. 1.) kompetencije se definiraju kao kombinacija znanja, vještina i stavova.

3. Mobilnost u svrhu učenja važna je za rješavanje pitanja nedostatka vještina u EU-u, posebno nedostatka vještina potrebnih za zelenu i digitalnu tranziciju te za prelazak učenika i studenata na tržište rada. Učenje temeljeno na radu, uključujući razdoblja provedena u inozemstvu, doprinosi stjecanju vještina i zapošljivosti.
4. Pružanje mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve presudno je za uspostavu europskog prostora obrazovanja i postizanje ciljeva Strategije EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027. U Komunikaciji Komisije od 30. rujna 2020. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025.² najavljeno je ažuriranje okvira za mobilnost u svrhu učenja³ i izrada okvira politike za mobilnost učitelja i nastavnika u svrhu učenja kako bi se većem broju učenika i studenata te nastavnog osoblja omogućilo da sudjeluju u mobilnosti. Ovom se Preporukom ažurira Preporuka Vijeća od 28. lipnja 2011. „Mladi u pokretu” – promicanje mobilnosti mladih u svrhu učenja kako bi se ojačale njezine odredbe, mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja proširile s mladih na učenike i studente svih dobi te na nastavno i nenastavno osoblje te kako bi se razmotrili novi modeli učenja, uključujući kombinirano učenje.
5. Jedan od strateških prioriteta iz Rezolucije Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.)⁴ jest da cjeloživotno učenje i mobilnost postane stvarnost za sve. U rezoluciji Vijeća naslovljenoj „Europski prostor obrazovanja: vizija do 2025. i za razdoblje nakon toga”⁵ naglašava se da je utvrđivanje i uklanjanje preostalih prepreka mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja, uz poticanje njezine uključivosti, održivosti i uravnoteženosti, ključno za uspostavu europskog prostora obrazovanja.

² COM(2020) 625 final.

³ Kako je utvrđeno u Preporuci Vijeća od 28. lipnja 2011. „Mladi u pokretu” – promicanje mobilnosti mladih u svrhu učenja, SL C 199, 7.7.2011., str. 1.

⁴ SL C 66, 26.2.2021, str. 1.

⁵ SL C 185, 26.5.2023., str. 35.

6. Podaci koje je prikupio Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) pokazuju da zemlje trebaju poduzeti dodatne mjere kako bi poboljšale svoje rezultate u pogledu pružanja sveobuhvatne potpore mobilnosti učenika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, osobito naučnika. Analizom nacionalnih planova za provedbu⁶ Preporuke Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost⁷ utvrđeno je da je tek oko polovice svih država članica dalo prioritet mjerama za poboljšanje mobilnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.
7. Analiza⁸ provedbe Preporuke Vijeća od 15. ožujka 2018. o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja⁹, kao i dokazi koje je prikupio Cedefop¹⁰ upućuju na to da je mobilnost naučnika još uvijek nedovoljno razvijena i da je potrebno poduzeti dodatne mjere kako bi im se omogućilo da sudjeluju u razmjenama u okviru mobilnosti.
8. U Zaključcima Vijeća o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika, posebno europske mobilnosti, tijekom njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja¹¹ poziva se na promicanje i proširenje mobilnosti kako bi ona postala uobičajena praksa u njihovu osposobljavanju i karijeri.

⁶ Cedefop, *Working together towards attractive, inclusive, innovative, agile and flexible VET* (Zajednički rad na privlačnom, uključivom, inovativnom, prilagodljivom i fleksibilnom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju), Sažeto izvješće Cedefopa, 2023.

⁷ SL C 417, 2.12.2020., str. 1.

⁸ *Putting into practice the European Framework for Quality and Effective Apprenticeships – implementation of the Council Recommendation by Member States* (Provedba Europskog okvira za kvalitetna i učinkovita naukovanja – provedba Preporuke Vijeća u državama članicama), SWD(2021) 230 final.

⁹ SL C 153, 2.5.2018., str. 1.

¹⁰ Cedefop, „*Enablers and disablers of cross-border long-term apprentice mobility: evidence from country- and project-level investigations* (Olakšavajući i ograničavajući čimbenici u prekograničnoj dugoročnoj mobilnosti naučnika: dokazi iz istraga na razini zemlje i projekta), referentna serija Cedefopa br. 120, Ured za publikacije, Luxembourg, 2021.

¹¹ SL C 167, 21.4.2022., str. 2.

9. Analiza provedbe Strategije EU-a za mlade¹² pokazuje da su potrebni veći naponi kako bi se osiguralo da svi mladi i osobe koje rade s mladima mogu djelotvorno pristupiti mogućnostima za mobilnost, uključujući volontiranje u sektoru civilnog društva. Potreban je i daljnji rad na uspostavi djelotvornih sustava za vrednovanje kompetencija stečenih neformalnom i informalnom mobilnošću u svrhu učenja, u sinergiji s Preporukom Vijeća od 5. travnja 2022. o mobilnosti mladih volontera u Europskoj uniji¹³.
10. Nedovoljno poznavanje stranih jezika i dalje je prepreka za sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja, studiranje i rad u inozemstvu te potpuno otkrivanje kulturne raznolikosti Europe. Međutim, poboljšanje poučavanja i učenja stranog jezika, kao i ponuda kolegija koji se podučavaju na stranom jeziku, mogu potaknuti učenike i studente iz drugih zemalja da sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja. U tom je pogledu važno iskoristiti prednosti digitalnih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju.

¹² Radni dokument službi Komisije priložen Izvješću Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o provedbi Strategije EU-a za mlade (2019. – 2021.), SWD(2021) 286 final.

¹³ SL C 157, 11.4.2022., str. 1.

11. U Zaključcima Vijeća o daljnjim koracima za ostvarenje automatskog uzajamnog priznavanja u obrazovanju i osposobljavanju¹⁴, koji se temelje na izvješću o provedbi Preporuke Vijeća o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu¹⁵, navodi se da nedostatak automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu¹⁶ i dalje otežava mobilnost u svrhu učenja u EU-u. U području visokog obrazovanja nacionalna tijela znatno su unaprijedila svoje razumijevanje koncepta automatskog uzajamnog priznavanja. Međutim, izostanak dosljednih nacionalnih pristupa i nedostatak transparentnosti važni su čimbenici koji odvraćaju učenike i studente od sudjelovanja u aktivnostima mobilnosti.
12. Promicanjem mobilnosti u svrhu učenja u trećim zemljama europski sustavi obrazovanja i osposobljavanja mogu postati privlačniji ostatku svijeta i privući talente u svoje ustanove za obrazovanje i osposobljavanje. Međunarodna suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući mobilnost u svrhu učenja, ključna je za ostvarivanje geopolitičkih prioriteta EU-a, osobito ciljeva strategije Global Gateway i ciljeva održivog razvoja do 2030.
13. Promicanje pristupa mobilnosti u svrhu učenja za osobe s manje mogućnosti posebno je važno, a taj je cilj uključivosti jedan od temeljnih elemenata programa Erasmus+ i programa Europskih snaga solidarnosti za razdoblje 2021. – 2027. Izrazito je važno ojačati taj cilj u okviru tih programa i proširiti ga, kada je to moguće, na druge programe mobilnosti u svrhu učenja u cijelom EU-u.

¹⁴ SL C 185, 26.5.2023., str. 44.

¹⁵ COM(2023) 91 final.

¹⁶ Definicije „automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija” i „automatsko uzajamno priznavanje ishoda razdoblja učenja u inozemstvu” na razini visokog obrazovanja i na razini srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja navedene su u Prilogu Preporuci Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.) i u potpunosti se primjenjuju na ovu Preporuku.

14. U okviru inicijative Europska sveučilišta postavljen je cilj od 50 % mobilnosti među ustanovama sudionicama, a trenutačno se ispituju europski kriteriji za dodjelu oznake združene europske diplome, što bi također moglo potaknuti uključivanje mobilnosti u kurikule. Povećanim proračunom programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. podupire se EU-ov cilj poticanja većeg broja studenata da barem jednom tijekom studija sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja, sa širim rasponom oblika mobilnosti, uključujući kombinirane intenzivne programe i kratkoročnu kombiniranu mobilnost. Stoga je važno povećati cilj mobilnosti u svrhu učenja od 20 %, koji je izvorno utvrđen u kontekstu bolonjskog procesa 2009. Alatima koji su otad razvijeni, zajedno s mjerama predloženima u ovoj Preporuci, stvaraju se potrebni okvirni uvjeti za sudjelovanje najmanje 23 % osoba sa završenim visokim obrazovanjem u mobilnosti u svrhu učenja.
15. U zadnjih deset godina modeli učenja znatno su se promijenili, među ostalim zbog pandemije bolesti COVID-19, koja je potaknula virtualno i kombinirano učenje. Širenje mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za učenike, studente i nastavno i nenastavno osoblje u svim sektorima obrazovanja i osposobljavanja, kao i sektoru mladih i sektoru sporta u formalnom, neformalnom i informalnom okružju također je potaknulo razvoj fleksibilnih oblika mobilnosti u svrhu učenja.
16. Trebalo bi dodatno podupirati uravnoteženu mobilnost istraživača, posebno istraživača na početku karijere, kako bi se unaprijedio njihov osobni i profesionalni razvoj, što će doprinijeti povećanju konkurentnosti sustava istraživanja i inovacija u Europi.

17. Ovom se Preporukom želi doprinijeti uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. Vizija kvalitete obrazovanja i osposobljavanja uključuje promicanje dvostruke slobode: za učenike, studente i nastavno i nenastavno osoblje, a posebno za osobe s manje mogućnosti, da budu mobilni, te za ustanove da se slobodno međusobno povezuju u Europi i šire. Uključivi i pravedni sustavi obrazovanja i osposobljavanja trebali bi podupirati povezana društva, postaviti temelje za aktivno građanstvo i povećati zapošljivost. U Preporuci se države članice potiče na to da uspostave uvjete koji omogućuju mobilnost u svrhu učenja te da uklone prepreke i osiguraju poticaje prilagođene specifičnim potrebama učenika, studenata te nastavnog i nenastavnog osoblja u različitim sektorima.
18. Ovom se Preporukom želi omogućiti i bolja suradnja s ključnim trećim zemljama, kako je predviđeno u inicijativi za partnerstva za traženje talenata, čime se EU promovira kao privlačno odredište za talentirane osobe iz trećih zemalja za učenje, osposobljavanje i studiranje.

19. Ovom se Preporukom podsjeća na postojeće sinergije i komplementarnosti među programima EU-a kojima se potiče mobilnost u svrhu učenja, kao što su Erasmus+ i Europske snage solidarnosti, i drugih instrumenata financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, kao što su EU-ovi fondovi kohezijske politike, posebno Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond plus i njegova inicijativa ALMA (*Aim, Learn, Master, Achieve*).
20. Ovom se Preporukom želi potaknuti i mobilnost u svrhu učenja za nastavno osoblje i naučnike posebnim okvirima politike razrađenima u prilogima. Škole se suočavaju s manjkom nastavnog osoblja, a mobilnost u svrhu učenja trebala bi povećati privlačnost te struke. Učitelji i nastavnici koji su sudjelovali u mobilnosti mogu postati uzor učenicima i studentima i doprinijeti promicanju transnacionalne i međunarodne suradnje. U Zaključcima Vijeća o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika, posebno europske mobilnosti, tijekom njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja ističe se pozitivan učinak mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu na njihov profesionalni razvoj, kao i sustave obrazovanja i osposobljavanja, a navode se i prepreke mobilnosti. Naučnici također nailaze na niz specifičnih prepreka povezanih s posebnostima učenja temeljenog na radu. Njihova bi mobilnost trebala pomoći u rješavanju pitanja nedostatka vještina, poduprijeti zelenu i digitalnu tranziciju te povećati zapošljivost, posebno među mladima.

UTVRĐUJE DA:

21. Za potrebe ove Preporuke kao polazna točka upotrebljava se pojam „mobilnost u svrhu učenja” kako je definiran u Uredbi (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013¹⁷, to jest fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja ili neformalnog ili informalnog učenja. „Mobilnost u svrhu učenja” u smislu ove Preporuke obuhvaća sve vrste dugoročne i kratkoročne mobilnosti u svrhu učenja, uključujući individualnu i skupnu mobilnost, kombiniranu mobilnost (među ostalim njezine virtualne elemente), mobilnost u svrhu stjecanja bodova i mobilnost u svrhu stjecanja kvalifikacije visokog obrazovanja. Obuhvaća učenike, studente, nastavno i nenastavno osoblje u svim sektorima cjeloživotnog učenja, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje, školsko obrazovanje, visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, obrazovanje odraslih, kao i mlade¹⁸, osobe koje rade s mladima i osoblje u sportu¹⁹, u okviru i izvan područja primjene programa Erasmus+. Ova Preporuka obuhvaća i mobilnost u svrhu učenja unutar EU-a i međunarodnu mobilnost u svrhu učenja iz EU-a.

¹⁷ SL L 189, 28.5.2021., str. 1.

¹⁸ Polazeći od niza mogućnosti za mobilnost mladih koje nude program Erasmus+ za mlade i Europske snage solidarnosti, mobilnost u svrhu učenja u sektoru mladih odnosi se na mobilnost u svrhu učenja za mlade, osobe koje rade s mladima i volontere u kontekstu neformalnog i informalnog učenja. Za potrebe ove Preporuke mobilnost u svrhu učenja u sektoru mladih uključuje i druge nacionalne programe mobilnosti.

¹⁹ U okviru ključnog djelovanja 1 u području sporta u okviru programa Erasmus+ mobilnost u svrhu učenja u sektoru sporta definira se kao mobilnost osoblja sportskih organizacija, prvenstveno u okviru sporta na lokalnoj razini, kojem se pruža prilika da boravkom u inozemstvu na određeno vrijeme poboljša svoje kompetencije i kvalifikacije te stekne nove vještine, čime se doprinosi izgradnji kapaciteta i razvoju sportskih organizacija. Tim djelovanjem podupire se profesionalni razvoj trenera i drugog osoblja (i plaćenog osoblja i volontera) u sportu na lokalnoj razini. Za potrebe ove Preporuke mobilnost u svrhu učenja u sektoru sporta uključuje i druge nacionalne programe mobilnosti.

22. Mobilnost učenika, studenata te nastavnog i nenastavnog osoblja, koja je od pokretanja europskog prostora obrazovanja ojačana, pozitivno utječe na obrazovanje i osposobljavanje. Međutim, mobilnost u svrhu stjecanja kvalifikacije visokog obrazovanja, kao i mobilnost u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, može predstavljati izazove za neke sustave obrazovanja i osposobljavanja u kojima dolazi do znatnog priljeva učenika i studenata ili naučnika ili za zemlje kojima prijeti „odljev mozgova”, što dovodi do toga da se mnoge talentirane osobe odluče studirati ili započeti naukovanje u inozemstvu, a zatim ostanu ondje.
23. Kad je riječ o cilju mobilnosti u svrhu učenja²⁰ u visokom obrazovanju, obuhvaćene aktivnosti mobilnosti uključuju odlaznu mobilnost u svrhu stjecanja kvalifikacije visokog obrazovanja, odlaznu mobilnost u svrhu stjecanja bodova u trajanju od najmanje tri mjeseca ili za koju se dobiva 15 bodova u okviru Europskog sustava prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS) (uključujući stažiranje i mobilnost u svrhu obrazovanja) te kraću odlaznu mobilnost koja traje manje od tri mjeseca i za koju se dobivaju najmanje tri ECTS boda. Ta djelovanja u svrhu mobilnosti mogu biti potpuno fizička ili kombinirana, odnosno sastojati se od virtualnog i fizičkog elementa. Cilj se izračunava na razini diplomskog studija za osobe s diplomom koje tijekom studija barem jednom sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja. S obzirom na navedene elemente ovom se Preporukom Komisiju poziva da do 2026. iznese prijedlog ažurirane metodologije za mjerenje udjela osoba s diplomom s iskustvom mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu u visokom obrazovanju.

²⁰ Pokazatelj će se temeljiti na podacima o mobilnosti dobivenima iz administrativnih podataka koje prikupljaju UNESCO, OECD i Eurostat (UOE).

24. U odgovoru na pozive²¹ da se za mobilnost u svrhu učenja učenika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u inozemstvu postavi ambiciozniji cilj od trenutačnih 8 %, u ovoj se Preporuci predlaže povećanje cilja sudjelovanja učenika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući naučnike, na barem 12 % do 2030. Cilj za strukovno obrazovanje i osposobljavanje²² temelji se na pokazatelju utvrđenom u Preporuci Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost. Mjeri se kao udio učenika koji su sudjelovali u programu mobilnosti u određenoj kalendarskoj godini u odnosu na ukupan broj učenika koji te godine završavaju strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Uključuje sudionike fleksibilnih mogućnosti za mobilnost, na primjer u okviru programa Erasmus+ (npr. kratkoročna mobilnost, grupna mobilnost, kombinirana mobilnost, mobilnost povezana sa sudjelovanjem u natjecanjima u vještinama) ili drugih programa mobilnosti.

²¹ Uključujući Rezoluciju Europskog parlamenta od 17. prosinca 2020. o Preporuci Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (2020/2767(RSP)).

²² Pokazatelj će se temeljiti na podacima o mobilnosti dobivenima iz podataka programa Erasmus+ i podacima o osobama koje su završile strukovno obrazovanje i osposobljavanje dobivenima iz baze podataka UOE-a. Ako su dostupni i samo ako su dostavljeni podaci usporedivi s podacima iz programa Erasmus+, podaci iz programa mobilnosti nacionalnih tijela, uključujući podatke o trajanju mobilnosti, mogli bi se upotrebljavati kao nadopuna podacima iz programa Erasmus+. Ako su podaci nacionalnih tijela uključeni, to bi trebalo transparentno navesti.

25. Vijeće ponovno potvrđuje svoju snažnu predanost uključivoj mobilnosti u svrhu učenja i izražava političku ambiciju da postavi cilj u tom pogledu. Kako bi se to moglo učiniti, potrebna je metodologija za mjerenje udjela osoba s manje mogućnosti u ukupnom broju učenika i studenata koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu. Vijeće stoga ponavlja svoj poziv Komisiji da na temelju i s pomoću stručnog mišljenja Stalne skupine za pokazatelje i mjerila radi na prijedlozima mogućih pokazatelja ili ciljeva na razini EU-a u područjima uključenosti i pravednosti²³. Kako bi poduprle predanost Vijeća, državama članicama preporučuje se da do 2027. nastoje zajednički postići udio od najmanje 20 % osoba s manje mogućnosti u ukupnom broju učenika i studenata koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu. Kako bi se to procijenilo, mogli bi se upotrijebiti podaci koji su trenutačno dostupni u okviru programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti. Ti podaci ni u kojem slučaju ne obuhvaćaju sve vrste mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu, ali bi se mogli upotrijebiti kao najbliža trenutačno dostupna zamjenska vrijednost. Osim toga, ovom se Preporukom Komisiju poziva da do 2026. iznese prijedlog metodologije za prikupljanje podataka za mjerenje udjela osoba s manje mogućnosti u ukupnom broju učenika i studenata koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu u sektorima obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, uzimajući pritom u obzir moguću osjetljivost u pogledu takvih podataka i bez stvaranja dodatnog administrativnog opterećenja za države članice. Na temelju tog prijedloga Vijeće može postići dogovor o cilju na razini EU-a koji treba ostvariti do 2030.
26. Ovom se Preporukom ne dovode u pitanje budući pregovori o instrumentima financiranja sredstvima Unije u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira.

²³ Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.)

27. S obzirom na članak 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i u skladu s komunikacijom Komisije od 3. svibnja 2022. naslovljenom „Stavljanje ljudi na prvo mjesto, osiguravanje uključivog i održivog rasta, oslobađanje potencijala najudaljenijih regija EU-a²⁴” u Preporuci bi se trebala uzeti u obzir posebna situacija najudaljenijih regija navedenih u tom članku s ciljem promicanja mobilnosti u svrhu učenja u te regije i iz njih.
28. Za potrebe ove Preporuke i u skladu sa smjernicama za provedbu strategije za uključivost i raznolikost programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti²⁵ prepreke mobilnosti u svrhu učenja uključuju invaliditet, zdravstvene probleme, prepreke povezane sa sustavima obrazovanja i osposobljavanja, kulturne razlike, društvene prepreke (među njima društveno-psihološke prepreke i prepreke povezane s obitelji) ekonomske prepreke, prepreke povezane s diskriminacijom i geografske prepreke.

²⁴ COM(2022) 198 final.

²⁵ Smjernice za provedbu – Strategija za uključivanje i raznolikost programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti

DONIJELO JE OVU PREPORUKU I PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA DA:

u skladu s obilježjima nacionalnih sustava školskog obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih te sektora mladih i sporta, uzimajući pritom u obzir akademsku slobodu visokih učilišta i autonomiju ustanova za obrazovanje i osposobljavanje:

1. promiču neometano kretanje svih učenika, studenata i nastavnog i nenastavnog osoblja u europskom prostoru obrazovanja kako bi poduprle razvoj ključnih kompetencija, a posebno stjecanje znanja, vještina i stavova ključnih za zelenu i digitalnu tranziciju, uz izgradnju povjerenja i razumijevanja između sustava obrazovanja i osposobljavanja te sektora mladih i sporta i promicanje aktivnog građanstva;
2. rade na programima mobilnosti u svrhu učenja koji su uključivi i okolišno održivi te koji iskorištavaju prednosti digitalnih tehnologija i promiču zajedničke vrijednosti EU-a²⁶;

²⁶ Kako su navedene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji i Povelji Europske unije o temeljnim pravima.

3. ulože daljnje napore kako bi mobilnost postala stvarnost za sve i nastoje ostvariti ciljeve na razini EU-a do 2030. na sljedeći način:
- a) u visokom obrazovanju udio osoba s diplomom s iskustvom mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu trebao bi iznositi najmanje 23 %;
 - b) u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju udio učenika strukovnog obrazovanja koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu trebao bi biti najmanje 12 %.

Navedeni ciljevi referentna su razina ukupnih rezultata na razini EU-a i treba ih izračunati na razini EU-a. Države članice pozivaju se da pojedinačno doprinesu postizanju tih ciljeva, uzimajući pritom u obzir svoje različite polazišne točke i poštujući nacionalne razlike.

Vijeće bi prema potrebi moglo preispitati navedene ciljeve na razini EU-a s obzirom na:

- prijedlog Komisije o ažuriranoj metodologiji za prikupljanje podataka za visoko obrazovanje,
- predstojeće preispitivanje strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja.

4. slijede uključiv pristup mobilnosti u svrhu učenja u svim sektorima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta osiguravanjem da mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja budu pristupačnije osobama s manje mogućnosti²⁷ tako da:
- a) nastoje zajednički postići udio do najmanje 20 % osoba s manje mogućnosti u ukupnom broju učenika i studenata koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu²⁸ do 2027.;
 - b) razmotre postizanje dogovora o cilju na razini EU-a koji bi trebalo postići do 2030. na temelju prijedloga koji će Komisija iznijeti do 2026. o metodologiji za prikupljanje podataka za mjerenje udjela osoba s manje mogućnosti u ukupnom broju učenika i studenata koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu u sektorima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta;

²⁷ U skladu s Uredbom (EU) br. 2021/817 „osobe s manje mogućnosti” znači osobe koje zbog gospodarskih, socijalnih, kulturnih, geografskih ili zdravstvenih razloga, zbog svojega migrantskog podrijetla, ili zbog razloga kao što su invaliditet ili poteškoće u učenju ili zbog bilo kakvih drugih razloga, uključujući i one koji mogu dovesti do diskriminacije iz članka 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, nailaze na prepreke koje im onemogućuju djelotvoran pristup mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja.

²⁸ Budući da trenutačno ne postoji pokazatelj za uključivu mobilnost u svrhu učenja na razini EU-a, udio osoba s manje mogućnosti u ukupnom broju učenika i studenata koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu mogao bi se procijeniti na temelju podataka o mobilnosti dobivenih iz programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti. Ti podaci ni u kojem slučaju ne obuhvaćaju sve vrste mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu, ali bi se mogli upotrijebiti kao najbliža trenutačno dostupna zamjenska vrijednost.

5. osiguraju suradnju s dionicima u području mobilnosti u svrhu učenja s ciljem provedbe ove Preporuke;
6. osiguraju sustavne mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja tako da:
 - a) razmotre mogućnost da mobilnost u svrhu učenja u inozemstvu postane sastavni dio sustava školskog obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i naukovanja, visokog obrazovanja te obrazovanja i osposobljavanja odraslih nastojanjem da se u njih uključi mogućnost za provođenje razdoblja mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu putem fleksibilnih razdoblja mobilnosti, izbornih predmeta i kolegija te drugih mogućnosti;
 - b) podupiru obrazovne ustanove i pružatelje osposobljavanja u osmišljavanju i provedbi sve većeg broja prekograničnih zajedničkih aktivnosti, uključujući zajedničke programe koji vode do združenih diploma, tako da na najbolji način iskoriste europske inicijative, posebno saveze europskih sveučilišta, centre strukovne izvrsnosti, nacionalne timove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, saveze za inovacije i akademije za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+, te da se nadovežu na iskustva saveza europskih sveučilišta koja nastoje postići stopu mobilnosti od 50 % studenata, uz mogućnosti fizičke, virtualne i kombinirane mobilnosti;

- c) integriraju dolaznu i odlaznu mobilnost u svrhu učenja u neformalno i informalno učenje, rad s mladima i volontiranje i promiču je kao vrijednu i održivu mogućnost za mobilnost svih učenika, studenata i nastavnog i nenastavnog osoblja, među ostalim podizanjem svijesti, mjerama informiranja i drugim oblicima potpore za pružatelje neformalnog i informalnog učenja, lokalna i regionalna tijela, organizacije za rad s mladima i organizacije civilnog društva;
- d) podupiru primjenu kriterija kvalitete za pripremu, provedbu i praćenje aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja, među ostalim nadovezivanjem na standarde kvalitete razvijene u okviru programa Erasmus+, programa Europskih snaga solidarnosti i drugih programa mobilnosti u svrhu učenja te posvećivanjem pozornosti pristupačnosti i uključivosti takvih aktivnosti;
- e) potiču suradnju među tijelima koja upravljaju instrumentima financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini i koja te instrumente provode, kako bi aktivnosti kojima se podupire i promiče mobilnost u svrhu učenja bile koordinirane, tako da se izbjegnu preklapanja i što bolje iskoriste resursi;

7. poboljšaju učenje jezika:

- a) jačanjem učenja jezika u svim fazama obrazovanja i osposobljavanja, kao i u sektorima mladih i sporta, ako je to moguće, kako bi se povećao broj opcija i mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja;
- b) podupiranjem pristupa jezičnom obrazovanju i učenju jezika, među ostalim za odrasle polaznike, kako bi se poboljšale višejezične kompetencije i omogućilo građanima da u potpunosti iskoriste mobilnost u svrhu učenja i povećaju svoje mogućnosti za zapošljavanje;

8. podupiru sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja:

- a) stvaranjem kulture mobilnosti u svrhu cjeloživotnog učenja u svim fazama učenja u obrazovanju i osposobljavanju te u neformalnom i informalnom učenju, radu s mladima, volontiranju i sportskim okružjima. Mjere koje treba poduzeti u tom pogledu mogu uključivati:
 - i) razvoj različitih oblika i aktivnosti mobilnosti;
 - ii) podupiranje organizacija pošiljateljica i primateljica koje imaju strategiju za internacionalizaciju;
 - iii) povećanje privlačnosti ustanova za obrazovanje i osposobljavanje, kao i okružja neformalnog i informalnog učenja u sektoru mladih i sektoru sporta, u smislu primanja i slanja mobilnih učenika i studenata;
 - iv) poticanje mreža bivših sudionika na razvoj i promicanje iskustava učenja;

- b) poticanjem suradnje između regionalnih i lokalnih tijela, pružatelja obrazovanja i osposobljavanja, sektora mladih i sporta, organizacija civilnog društva, nevladinih organizacija i privatnih tijela radi promicanja i podupiranja odlazne mobilnosti u svrhu učenja, među ostalim za osobe s manje mogućnosti, te stvaranjem gostoljubivog okružja za sudionike u dolaznoj mobilnosti u svrhu učenja iz inozemstva;
- c) poticanjem tijela i organizacija koji upravljaju programima mobilnosti, kako u ulozi pošiljatelja tako i primatelja, da smanje administrativno opterećenje za organizacije i sudionike te pružaju jasne smjernice tijekom cijelog postupka prijave;
- d) podupiranjem fleksibilnih oblika mobilnosti u svrhu učenja koji mogu diversificirati skupinu sudionika i poslužiti kao polazište za dulja razdoblja mobilnosti, uključujući aktivnosti grupne mobilnosti, kratkoročnu mobilnost, kombinirane intenzivne programe i sva druga iskustva učenja koja mogu dovesti do mikrokvalifikacija, u skladu s europskim pristupom mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost;
- e) prepoznavanjem vrijednosti rada nastavnog i nenastavnog osoblja i osoba koje rade s mladima koji pripremaju i provode projekte i aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja tako da ih uključuju u svoju profesiju te prepoznavanjem dodane vrijednosti mobilnosti osoblja;

9. osiguraju informacije o mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja:
- a) uspostavom, prema potrebi, promotora mobilnosti u svrhu učenja, odnosno koordinatora, kontaktnih točaka, ambasadora ili posebnih informacijskih centara za mobilnost u svrhu učenja na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini kako bi podijelili svoje stručno znanje s pružateljima obrazovanja i osposobljavanja, sektorima mladih i sporta, organizacijama civilnog društva i privatnim tijelima, poduprli sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja i umrežili se na nacionalnoj razini i razini EU-a;
 - b) pružanjem ciljanih informacija učenicima i studentima o mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja tijekom cijelog ciklusa cjeloživotnog učenja, među ostalim u školama, okružjima za mlade i radnim okružjima, među pružateljima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i obrazovanja odraslih, pružateljima usluga rada s mladima i volonterskih usluga, visokim učilištima i poslodavcima posredstvom suradnje s promotorima mobilnosti u svrhu učenja i uključivanjem informacija o mogućnostima za mobilnost u svrhu učenja u studijsko i profesionalno usmjeravanje;
 - c) promicanjem prednosti razdoblja mobilnosti u inozemstvu i pružanjem savjeta i mentorstva, posebno učenicima i studentima s manje mogućnosti, među ostalim optimalnim korištenjem aplikacije Erasmus+;

- d) poticanjem organizacija primateljica da osiguraju neometan prihvata učenika i studenata koji dolaze, među ostalim stavljanjem na raspolaganje informacija i relevantnih materijala;
- e) pružanjem informacija o mogućnostima za mobilnost optimizacijom upotrebe i funkcioniranja mreža Euroguidance i Eurodesk;
- f) pružanjem informacija o životnim i radnim uvjetima u zemljama domaćinima, za što mogu iskoristiti informacije dostupne na portalu EURES-a o životnim i radnim uvjetima u svim državama članicama i zemljama EFTA-e te u relevantnom odjeljku EU-ova Kutka za učenje, među ostalim tako da te informacije povežu s nacionalnim portalima za mobilnost u svrhu učenja;

10. podupiru transparentnost i priznavanje ishoda učenja:

- a) poduzimanjem potrebnih koraka za postizanje automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu na razini visokog obrazovanja te postizanjem znatnog napretka prema automatskom uzajamnom priznavanju kvalifikacija srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja koje omogućuju pristup visokom obrazovanju te priznavanju ishoda razdoblja učenja u inozemstvu u srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje, kao i virtualnog i kombiniranog učenja, pružanjem smjernica i osposobljavanja pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te osiguravanjem dosljednosti u donošenju odluka o priznavanju;
- b) potpunim iskorištavanjem dostupnih sustava i alata kojima se može poduprijeti priznavanje ishoda učenja, među ostalim olakšavanjem dosljednih nacionalnih pristupa automatskom uzajamnom priznavanju i osiguravanjem da neovisne agencije za osiguravanje kvalitete registrirane u EQAR-u uvedu vanjski sustav osiguravanja kvalitete;
- c) poticanjem ustanova za obrazovanje i osposobljavanje da vode evidenciju odluka o priznavanju ishoda učenja, uzimajući u obzir pravila o zaštiti podataka, kako bi se osigurala dosljednost i transparentnost donošenja odluka tijekom vremena i između različitih organizacijskih struktura ustanova s ciljem osiguravanja razumijevanja koncepta i definicije automatskog uzajamnog priznavanja;
- d) poduzimanjem koraka u smjeru priznavanja kompetencija stečenih mobilnošću u svrhu učenja u okviru neformalnog i informalnog učenja, rada s mladima i volontiranja promicanjem suradnje na razvoju postupaka priznavanja među relevantnim tijelima u svim područjima obrazovanja i osposobljavanja, pružateljima neformalnog i informalnog učenja i organizacijama civilnog društva kako bi se ishodi neformalnog i informalnog učenja mogli lakše iskoristiti u formalnom obrazovanju i osposobljavanju i na tržištu rada;

- e) pomaganjem pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te organizatorima aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja za mlade, rada s mladima i volontiranja da se sustavno koriste okvirima i instrumentima EU-a, uključujući Europass, višejezičnu klasifikaciju europskih vještina, kompetencija i zanimanja, europske digitalne vjerodajnice za učenje, Europski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje, dokument o mobilnosti Europass, Youthpass i/ili nacionalne okvire kako bi im pomogli pri utvrđivanju, dokumentiranju, vrednovanju i, prema potrebi, certificiranju kompetencija stečenih u okviru mobilnosti u svrhu učenja;
- f) razmatranjem poduzimanja koraka u smjeru ratifikacije UNESCO-ove Globalne konvencije o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju kako bi se unaprijedilo pravedno i transparentno priznavanje kvalifikacija iz trećih zemalja te djelomičnog studija i prethodnog učenja; objavljivanjem informacija o postupcima priznavanja kvalifikacija iz trećih zemalja;
- g) primjenom suradnje u području politika, posebno dijaloga o globalnoj politici u okviru bolonjskog procesa, i suradnje među tijelima za priznavanje i agencijama za osiguravanje kvalitete kako bi se razvili kapaciteti visokih učilišta u trećim zemljama i uskladili postupci osiguravanja kvalitete da bi studenti iz trećih zemalja tijekom mobilnosti ostvarili što bolje ishode učenja i da bi im se u matičnoj zemlji potpuno priznala razdoblja mobilnosti;

11. podupiru prelazak na tržište rada i mobilnost u svrhu rada:

- a) olakšavanjem prelaska s mobilnosti u svrhu učenja na mobilnost u svrhu rada pomaganjem učenicima, studentima, nastavnom i nenastavnom osoblju i osobama koje rade s mladima, koji sudjeluju u mobilnosti, da se prijave za potporu za tražitelje zaposlenja koju dodjeljuju javne službe za zapošljavanje i EURES;
- b) pomaganjem, putem programa Erasmus+, učenicima i studentima, uključujući osobe koje su nedavno stekle kvalifikaciju, da stažiraju u inozemstvu kako bi razvili svoje poduzetničke, inovativne, kreativne i međukulturne vještine;
- c) poticanjem relevantnih organizacija da primaju stažiste iz inozemstva, među ostalim putem aktivnosti informiranja i dostupnih informacija;

12. povećaju uključivost i pristupačnost mobilnosti u svrhu učenja:

- a) osmišljavanjem namjenskih mjera za podupiranje mobilnosti osoba s manje mogućnosti u sustavima obrazovanja i osposobljavanja, kao i u sektoru mladih i sektoru sporta;
- b) uklanjanjem prepreka i uzimanjem u obzir potreba osoba s manje mogućnosti od rane faze osmišljavanja aktivnosti učenja;

- c) pružanjem potpore kako bi mobilnost u svrhu učenja bila dostupna osobama s manje mogućnosti te podupiranjem organizacija koje takve osobe primaju, na primjer osiguravanjem odgovarajućeg financiranja na nacionalnoj ili regionalnoj razini i poticanjem sinergije među različitim instrumentima financiranja na razini EU-a te međunarodnim, nacionalnim i regionalnim instrumentima financiranja;
- d) pružanjem pristupačnih, ažuriranih i pravodobnih informacija o dostupnim financijskim sredstvima za mobilnost u svrhu učenja, vremenskom rasporedu plaćanja i drugoj potpori dostupnoj učenicima i studentima;
- e) pomaganjem učenicima i studentima koji sudjeluju u mobilnosti rješavanjem pitanja nedostatka smještaja za učenike i studente u suradnji s relevantnim nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima;
- f) osiguravanjem, u skladu sa zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom, odgovarajuće zaštite sudionika u mobilnosti u svrhu učenja, posebno maloljetnih, uključujući naučnike, stažiste, mlade istraživače, osobe koje rade s mladima i volontere, u pogledu osiguranja, radnih standarda, zahtjeva u području zdravlja i sigurnosti, poreza, socijalne sigurnosti (uključujući pristup zdravstvenoj skrbi) i, kada je to relevantno, mogućnosti akumulacije mirovinskih prava;

13. povećaju okolišnu održivost mobilnosti u svrhu učenja:
- a) kada je to primjereno, putovanjem održivijim prijevoznim sredstvima od i do odredišta mobilnosti u svrhu učenja i tijekom razdoblja mobilnosti te osiguravanjem smjernica o održivom putovanju;
 - b) pomaganjem pružateljima obrazovanja i osposobljavanja, sektoru mladih, sektoru sporta i organizacijama civilnog društva koji organiziraju aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja da u svoje svakodnevne aktivnosti uključe održive prakse, i to osposobljavanjem, smjernicama i razmjenom primjera dobre prakse;
 - c) podupiranjem pružatelja obrazovanja i osposobljavanja, sektora mladih i sektora sporta na organizacijskoj razini u naporima koje ulažu u smanjenje emisija stakleničkih plinova iz putovanja koja se odvijaju u kontekstu mobilnosti u svrhu učenja;
14. iskoriste digitalne tehnologije da olakšaju mobilnost u svrhu učenja:
- a) poticanjem razvoja i korištenja interoperabilnih IT sustava utemeljenih na zajedničkim europskim standardima; ti bi sustavi učenicima, studentima te nastavnom i nenastavnom osoblju trebali omogućiti da upravljaju aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja i evidentiraju ih, potpuno u skladu s primjenjivim zakonodavstvom o zaštiti podataka, a organizacijama bi trebali omogućiti da pružaju informacije o mogućnostima za mobilnost, da upravljaju mobilnošću, podupiru automatsko uzajamno priznavanje i smanje administrativno opterećenje iskorištavanjem funkcionalnosti inicijative za europsku studentsku iskaznicu i alata koje nudi platforma Europass, uključujući digitalizaciju vjerodajnica za učenje putem infrastrukture za europske digitalne vjerodajnice za učenje;

- b) doprinošenjem inicijativama kojima se podupire mobilnost istraživača i pružaju relevantne informacije i usluge potpore, uključujući EURAXESS²⁹ i buduću platformu EIP-a za talente³⁰;
- c) podupiranjem pružatelja obrazovanja i osposobljavanja, sektora mladih, sektora sporta i organizacija civilnog društva kako bi im se omogućilo da prema potrebi uvedu i koriste nove digitalne alate i/ili da koriste postojeće digitalne alate kao nadopunu fizičkoj mobilnosti;
- d) podupiranjem razvoja visokokvalitetnih kombiniranih oblika mobilnosti prilagodbom postojećih nacionalnih okvira kako bi se dodatno olakšali komplementarni inovativni oblici mobilnosti u kojima se koriste digitalne tehnologije;
- e) istraživanjem načina na koji umjetna inteligencija može pomoći u prevladavanju prepreka mobilnosti u svrhu učenja;

15. promiču vrijednosti EU-a putem mobilnosti u svrhu učenja:

- a) poticanjem svih učenika, studenata i nastavnog i nenastavnog osoblja da tijekom razdoblja mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu sudjeluju u životu zajednice domaćina, među ostalim putem volonterskih aktivnosti;
- b) obogaćivanjem iskustva mobilnosti u svrhu učenja osposobljavanjem u području međukulturne osviještenosti, građanskog angažmana, digitalne i medijske pismenosti, poznavanja EU-a i njegovih vrijednosti te temeljnih prava;
- c) pružanjem informacija relevantnih za lokalni kontekst učenicima, studentima te nastavnom i nenastavnom osoblju koji dolaze i stvaranjem kulture dobrodošlice mentoriranjem i administrativnom potporom;

²⁹ EURAXESS – Istraživači u pokretu jedinstvena je kontaktna točka za istraživače i inovatore koji žele unaprijediti svoju karijeru i osobni razvoj preseljenjem u drugu zemlju.

³⁰ Cilj mjere EIP-a za talente, koja se podupire u okviru programa Obzor Europa, povećanje je interoperabilnosti karijera i zapošljivosti talenata u području istraživanja i inovacija u svim sektorima.

- d) osiguravanjem da učenici, studenti te nastavno i nenastavno osoblje koji sudjeluju u mobilnosti uživaju najviši stupanj akademske slobode; poticanjem ustanova za obrazovanje i osposobljavanje da razviju kulturu kvalitete, među ostalim osiguravanjem kvalitete, u kojoj je za vrijeme razdoblja mobilnosti osigurano potpuno poštovanje načelâ akademskog integriteta;

16. promiču EU kao odredište za učenje:

- a) bliskom suradnjom kako bi se povećala privlačnost EU-a, koristeći se pritom postojećim nacionalnim i regionalnim inicijativama, kao što je projekt „Studiranje u Europi” u području visokog obrazovanja;
- b) olakšavanjem mobilnosti u svrhu učenja s drugim dijelovima svijeta, posebno sa zemljama koje bi mogle biti obuhvaćene proširenjem, i to bližom suradnjom njihovih nadležnih tijela i ustanova za obrazovanje i osposobljavanje s onima u EU-u; u tom pogledu partnerstva za traženje talenata mogu poslužiti kao okvir za čvršća partnerstva za suradnju s ključnim trećim zemljama, u skladu s uzajamno dogovorenim ciljevima; takva suradnja može pomoći da mobilnost u svrhu učenja neizravno pomogne u rješavanju problema nedostatka vještina u trećim zemljama i EU-u, na primjer uklanjanjem nedostatka vještina u sektorima na koje utječu zelena i digitalna tranzicija i povećavanjem zapošljivosti učenika i studenata;
- c) podupiranjem pravodobnog izdavanja viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja koji su odabrani za mogućnost učenja u državi članici, u skladu s Direktivom (EU) 2016/801³¹, ili viza za kratkotrajni boravak, u skladu s Uredbom (EZ) br. 810/2009³², ovisno o planiranom trajanju boravka u EU-u;

³¹ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova *au pair* (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

³² Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).

17. podupiru provedbu ove Preporuke:

- a) poticanjem strateških rasprava na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te među državama članicama o mogućim strategijama ili pristupima za internacionalizaciju i/ili mobilnost, razmjene primjera dobre prakse i sudjelovanja u aktivnostima uzajamnog učenja, u suradnji sa svim relevantnim dionicima;
- b) obavješćivanjem Komisije do kraja 2026. o postojećim ili planiranim strategijama ili pristupima za internacionalizaciju i/ili mobilnost kojima bi se mogla poduprijeti provedba ove Preporuke u visokom obrazovanju, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, školskom obrazovanju, obrazovanju odraslih te sektorima mladih i sporta, koji bi obuhvaćali odlaznu i dolaznu mobilnost u svrhu učenja;

POZIVA KOMISIJU DA:

18. do 2026. u bliskoj suradnji s državama članicama, na temelju i s pomoću stručnog mišljenja Stalne skupine za pokazatelje i mjerila, izradi prijedlog metodologije za prikupljanje podataka (kako je navedeno u 3. i 4. preporuci) za mjerenje:
- u visokom obrazovanju, udjela osoba s diplomom s iskustvom mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu;
 - udjela osoba s manje mogućnosti u ukupnom broju učenika i studenata koji sudjeluju u mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu u sektoru obrazovanja i osposobljavanja te sektorima mladih i sporta;
- na odgovarajući način uzme u obzir moguće osjetljivosti u pogledu podataka povezanih s uključivom mobilnošću u svrhu učenja te izbjegne nametanje dodatnih administrativnih opterećenja državama članicama; o postignutom napretku često izvješćuje Vijeće (putem njegova odgovarajućeg pripremnog tijela, Odbora za obrazovanje);
19. podupire razmjenu primjera dobre prakse, sudjelovanje u aktivnostima uzajamnog učenja i strateške rasprave na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini te među državama članicama, kako je navedeno u 17. preporuci;

20. dodatno podupre provedbu ove Preporuke na temelju suradnje među radnim skupinama strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja, i u suradnji sa Stalnom skupinom za pokazatelje i mjerila;
21. izradi pregled područja primjene postojećih instrumenata financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini radi podizanja svijesti o njihovim potencijalnim mjerama i dobroj praksi za potporu mobilnosti u svrhu učenja te radi poticanja učinkovitog sinergijskog pristupa među svim relevantnim dionicima;
22. surađuje s državama članicama, među ostalim posredstvom Stalne skupine za pokazatelje i mjerila, i relevantnim dionicima na daljnjem povećanju kvalitete i dostupnosti podataka te na osmišljavanju metodologija na razini EU-a za prikupljanje i analizu podataka – među ostalim putem anketa, kao što je europska anketa o praćenju osoba s kvalifikacijom – o mobilnosti u svrhu učenja u svim sektorima obrazovanja i osposobljavanja, sektoru mladih i sektoru sporta, kojima se ujedno mogu uzeti u obzir uključivost i teritorijalna raznolikost, u potpunosti poštujući zakonodavstvo EU-a o zaštiti podataka i bez stvaranja dodatnog opterećenja za države članice;

23. preoblikuje Pregled mobilnosti u bliskoj suradnji sa stručnjacima iz država članica kako bi se pratila provedba ove Preporuke, a Pregled mobilnosti proširio na sve sektore obrazovanja i osposobljavanja, kao i na sektore mladih i sporta;
24. potiče i podupire sudjelovanje mladih u osmišljavanju i provedbi strategija i programa mobilnosti u svrhu učenja na nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj i europskoj razini;
25. dalje razvija i promiče korištenje alata EU-a kojima se potpomaže provedba razdoblja učenja u inozemstvu te u okviru programa Erasmus+ i programa Europske snage solidarnosti pruža potporu korištenju tih alata, kao što su mreža Euroguidance, mreža Eurodesk, inicijativa za europsku studentsku iskaznicu, mrežna jezična potpora, Europska platforma za školsko obrazovanje, Europski portal za mlade, opće osposobljavanje putem interneta, Youthpass i Europass;
26. u okviru programa Erasmus+ dalje razvija i promiče korištenje alata EU-a kojima se podupiru transparentnost i vrednovanje ishoda razdoblja učenja u inozemstvu i vjerodajnica te pruža potporu korištenju tih alata, posebno Youthpassa i platforme Europass / dokumenta o mobilnosti Europass, među ostalim tako da unaprijedi semantičku interoperabilnost putem europskog modela učenja i europskih digitalnih vjerodajnica za učenje;
27. dalje razvija i podupire visoka učilišta i saveze visokih učilišta, kao što je inicijativa Europska sveučilišta, kako bi im se omogućilo da pružaju zajedničke programe i dodjeljuju združene diplome, u skladu s alatima EU-a i alatima bolonjskog procesa;

28. dalje razvija i podupire saveze europskih sveučilišta, među ostalim putem programa Erasmus+ i potpore u području politika, kako bi im se omogućilo da ostvare svoj puni potencijal i budu uzori sektoru visokog obrazovanja poticanjem neometane mobilnosti integrirane u europske međusveučilišne kampuse, promicanjem korištenja mikrokvalifikacija i razmatranjem mogućnosti i potrebnih koraka – u bliskoj suradnji s državama članicama, visokim učilištima, studentskim organizacijama i relevantnim dionicima – za moguću oznaku združene europske diplome na temelju zajedničkih i zajedno osmišljenih europskih kriterija;
29. dalje razvija i podupire dobrovoljne inicijative EU-a kojima se može povećati mobilnost u području obrazovanja i osposobljavanja, kao što su akademije za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+ i centri strukovne izvrsnosti;
30. pruži dodatnu potporu iz programa Erasmus+ poticanjem suradnje i uzajamnog učenja među državama članicama kako bi se osiguralo automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu u sektorima obrazovanja i osposobljavanja na svim razinama, među ostalim za virtualno i kombinirano učenje;
31. nastavi pružati potporu državama članicama na njihovu putu prema sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika, posebno putem aktivnosti uzajamnog učenja, promicanjem inicijativa i događanja poput Europskog dana jezika i suradnjom s dionicima i međunarodnim organizacijama, kao što su Vijeće Europe i njegov Europski centar za suvremene jezike te OECD, kako bi se osmislili inovativni alati za učenje jezika, među ostalim digitalni alati i alati koji se temelje na umjetnoj inteligenciji;

32. promiče sinergiju i komplementarnost između programa EU-a posvećenih mobilnosti u svrhu učenja, kao što su Erasmus+ i Europske snage solidarnosti, i drugih instrumenata financiranja na razini EU-a te na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, kao što su fondovi kohezijske politike, posebno Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond plus sa svojom inicijativom ALMA (*Aim, Learn, Master, Achieve*), kako bi se maksimalno povećao učinak mjera kojima se promiču mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja u svim državama članicama, među ostalim podupiranjem primjene alata i strategija za povećanje sudjelovanja osoba s manje mogućnosti;
33. državama članicama na njihov zahtjev pruži potporu u nastojanjima da reformiraju i unaprijede svoje strategije ili pristupe za internacionalizaciju i/ili mobilnost na nacionalnoj razini i u više zemalja s pomoću alata EU-a, kao što su Instrument za tehničku potporu i mogućnosti dostupne u okviru programa Erasmus+;
34. do 2025. pripremi studiju o mogućnostima, izazovima i učincima uravnotežene mobilnosti (uključujući mobilnost u svrhu stjecanja bodova i mobilnost u svrhu stjecanja kvalifikacije visokog obrazovanja) u EU-u, uzimajući u obzir različite posljedice cirkulacije mozgova.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Okvir politike za mobilnost učitelja i nastavnika

U Komunikaciji Komisije iz 2020. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025.³³ stoji da će Komisija „suradivati s državama članicama i dionicima na izradi okvira politika za povećanje broja i kvalitete prilika za mobilnost učitelja i nastavnika u svrhu učenja u Europi na temelju njihovih stvarnih potreba za mobilnošću”.

Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.)³⁴ sadržava posebne mjere koje se odnose na prioritetno područje „učitelji i nastavnici te voditelji osposobljavanja”. Te mjere uključuju istraživanje mogućnosti razvoja okvira politike za mobilnost učitelja i nastavnika.

³³ COM(2020) 625 final.

³⁴ SL C 66, 26.2.2021, str. 1.

Razlog izrade takvog okvira činjenica je da učitelji i nastavnici nailaze na specifične izazove, koji se analiziraju i u radnom dokumentu službi Komisije SWD(2023) 719 final.

Taj okvir sadržava niz mjera koje se mogu provesti na školskoj, lokalnoj i regionalnoj razini te na razini sustava kako bi se uklonile prepreke mobilnosti učitelja i nastavnika utvrđene u državama članicama EU-a. Njegov je cilj poslužiti kao inspiracija dionicima koji žele razviti vlastite strategije za mobilnost učitelja i nastavnika u skladu sa svojim sustavima te djelovati kao izvor ideja za povećanje te mobilnosti. Okvir dopunjuje i razrađuje mjere navedene u Zaključcima Vijeća o poboljšanju mobilnosti učitelja i nastavnika, posebno europske mobilnosti, tijekom njihova inicijalnog obrazovanja i stručnog usavršavanja³⁵, uz prepoznavanje vrijednosti mobilnosti učitelja i nastavnika u školama i zajednicama. U Zaključcima Vijeća ističe se pozitivan učinak mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu na profesionalni razvoj učitelja i nastavnika te na sustave obrazovanja i osposobljavanja, a identificiraju se i prepreke mobilnosti. U ovom se Prilogu razmatra potreba za prevladavanjem tih prepreka kako bi mobilnost učitelja i nastavnika, u skladu s potrebama nacionalnih sustava obrazovanja i osposobljavanja, postala izvediva u inicijalnom obrazovanju učitelja i nastavnika i tijekom njihova trajnog stručnog usavršavanja.

³⁵ SL C 167, 21.4.2022., str. 2.

Osnovna je ideja da bi mobilnost u svrhu učenja trebala biti sastavni dio inicijalnog obrazovanja i trajnog stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika: ona može povećati privlačnost te struke i važna je za daljnji razvoj škola i sustava obrazovanja i osposobljavanja na putu prema uspostavi europskog prostora obrazovanja.

Komisija će podupirati države članice u uspostavi potrebnih rješenja i mjera navedenih u ovom dokumentu, posebno razmjenom primjera najbolje prakse i uzajamnim učenjem. Te će se mjere temeljiti na primjerima dobre prakse uspostavljene u okviru programa Erasmus+, kao što su akademije za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+, čiji je cilj pružiti potporu učiteljima i nastavnicima na početku karijere i doprinijeti njihovu profesionalnom razvoju.

U skladu s nacionalnim sustavom svoje države članice, dionici na školskoj, regionalnoj i lokalnoj razini te na razini sustava mogli bi navedene opće ciljeve ostvariti na sljedeće načine:

1. osiguravanjem mogućnosti za mobilnost u kontekstu inicijalnog obrazovanja i trajnog stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika;
 - a) Inicijalno obrazovanje
 - razmatranjem integriranja uključivih i rodno uravnoteženih mogućnosti za mobilnost u inicijalno obrazovanje učitelja i nastavnika kao preporučenog dijela kurikula,
 - prepoznavanjem mobilnosti u svrhu učenja kao sastavnog dijela inicijalnog obrazovanja učitelja i nastavnika, a posebno priznavanjem aktivnosti poučavanja u inozemstvu kao jednakovrijednih osposobljavanju u nacionalnoj ustanovi za obrazovanje ili osposobljavanje, ovisno o slučaju,
 - kada je to moguće, određivanjem razdoblja za mobilnost u akademskoj godini inicijalnog obrazovanja učitelja i nastavnika kako bi studenti nastavničkih studija mogli lako sudjelovati u razdobljima mobilnosti, a da to ne utječe na njihov studij,
 - uključivanjem modula ili elemenata u inicijalno obrazovanje učitelja i nastavnika osmišljenih da pruže vještine i kompetencije potrebne za provođenje razdoblja mobilnosti u svrhu učenja u inozemstvu,

b) Trajno stručno usavršavanje

- uvažavanjem ishoda razdoblja mobilnosti učitelja i nastavnika u inozemstvu kao legitimnog i vrijednog dijela njihovih profesionalnih aktivnosti;
- kada je to moguće, određivanjem i integriranjem razdoblja za mobilnost u školsku godinu, u kojima je slanje i primanje aktivnih i budućih učitelja i nastavnika primjereno i kada ga je jednostavno provesti, te osiguravanjem zamjenskih učitelja i nastavnika kada je to potrebno,
- sklapanjem bilateralnih sporazuma na nacionalnoj ili, ako je primjenjivo, regionalnoj razini, osobito kako bi se olakšali priznavanje i usporedivost stečenih vještina i kompetencija (npr. putem zajedničkog okvira za kvalitetu i primjenom standardizirane terminologije vještina dostupne na europskoj razini),
- kada je to moguće, i u skladu s nacionalnim nadležnostima, pružanjem potpore školama u obliku odgovarajućih resursa i fleksibilnih postupaka za slučajeve kada učitelje i nastavnike koji sudjeluju u mobilnosti treba privremeno zamijeniti,

2. poboljšanjem suradnje na lokalnoj razini osmišljavanjem i primjenom strateškog pristupa mobilnosti učitelja i nastavnika;

a) Integriranje mobilnosti učitelja i nastavnika u cjelokupan razvoj škola

- poticanjem oblikovatelja politika, ravnatelja škola, edukatora učitelja i nastavnika te relevantnih dionika da utvrde kako se mobilnost u svrhu učenja, uključujući mobilnost učitelja i nastavnika, bez obzira na njihovo stručno područje ili spol, može integrirati u strategije za razvoj škola,
- razmatranjem utvrđivanja kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ciljeva za mobilnost u svrhu učenja kako bi postala dio cjelokupne strategije za razvoj škola, uključujući slanje i primanje učitelja i nastavnika (što uključuje učitelje i nastavnike na osposobljavanju i drugo školsko osoblje) te projekte za suradnju s organizacijama u inozemstvu (uključujući suradnju putem interneta),

- primjenom progresivne strategije za provedbu tih ciljeva, počevši od korištenja digitalnih alata i platformi, bilateralne suradnje i suradnje s prekograničnim regijama,
- kada je to moguće, promicanjem suradnje među školama na istom području ili u istoj regiji kako bi se lakše pronašle zamjene za učitelje i nastavnike koji sudjeluju u programima mobilnosti u svrhu učenja,
- iskorištavanjem lokalnog sustava organizacija uključenih u obrazovanje i osposobljavanje kako bi se pronašli partneri u inozemstvu,
- uspostavom mreža ustanova sudionica među državama članicama radi razvoja sustava za mobilnost učitelja i nastavnika utemeljenog na registrima lokalnih, regionalnih i nacionalnih obrazovnih tijela, školskih konzorcija, zajednice eTwinning i drugih postojećih mreža,
- jačanjem mobilnosti učitelja i nastavnika unapređivanjem njihovih jezičnih kompetencija, povećavanjem primjene inovativnih metoda poučavanja i učenja jezika te uvođenjem višejezičnosti u učionicu,

b) Dodjela potrebnih resursa

- razmatranjem određivanja posebnog osoblja (koordinatori mobilnosti) za pripremu i provedbu projekata i aktivnosti mobilnosti, uključujući mentoriranje učitelja i nastavnika koji sudjeluju u mobilnosti, podupiranje ustanova primateljica i pošiljateljica te rješavanje logističkih i administrativnih pitanja, kao što su smještaj, oporezivanje dohotka i socijalna sigurnost, na razini koja je za to najprikladnija (škole i lokalna tijela za obrazovanje i osposobljavanje),
- razmatranjem udruživanja resursa na razini lokalnih tijela za obrazovanje i osposobljavanje u svrhu nošenja s administrativnim opterećenjem koje proizlazi iz pripreme projekata mobilnosti i upravljanja njima, posebno kako bi se školama koje imaju najmanje sredstava omogućilo sudjelovanje u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja,
- unapređivanjem kapaciteta ustanova za obrazovanje i osposobljavanje da budu domaćini i da iskoriste prednosti koje donose aktivnosti mobilnosti aktivnih i budućih učitelja i nastavnika, pritom u potpunosti iskorištavajući suradnju s akademijama za stručno usavršavanje učitelja u okviru programa Erasmus+,
- uvažavanjem rada osoblja koje omogućuje mobilnost na terenu,
- pružanjem potpore školama aktivnima u projektima mobilnosti tako da im se osiguraju dodatna sredstva,
- poticanjem sinergije s drugim lokalnim, nacionalnim i EU-ovim fondovima uz program Erasmus+, posebno s Europskim socijalnim fondom plus i Europskim fondom za regionalni razvoj,

3. promicanjem prednosti mobilnosti u svrhu učenja i podupiranjem te mobilnosti odgovarajućim osposobljavanjem;
- informiranjem oblikovatelja politika na svim razinama sustava obrazovanja i osposobljavanja (posebno ravnatelja škola i drugih rukovoditelja na lokalnoj i regionalnoj razini) o prednostima prekogranične mobilnosti u svrhu učenja za obrazovno osoblje i njegovu učinku na razvoj organizacija, uključujući pomoć učenicima u stjecanju znanja stranih jezika,
 - pružanjem osposobljavanja o razvoju škola ravnateljima škola (među ostalim tako da sudjeluju u aktivnosti praćenja rada u inozemstvu), koje bi se poduprlo mobilnošću u svrhu učenja u inozemstvu,
 - stvaranjem poticaja za ravnatelje škola koji svoju školu i osoblje uključuju u projekte mobilnosti i priznavanjem vrijednosti rada ravnatelja koji tako postupaju,
 - priznavanjem vrijednosti i promicanjem pozitivnih učinaka takvih iskustava na učitelje, nastavnike, učenike i studente te razvoj škola i odgoja i obrazovanja na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.
-

Okvir politike za mobilnost naučnika

Naukovanje³⁶ je od 2010. središnja komponenta europskih politika strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, što je prvi put istaknuto u Izjavi iz Bruges, a ponovljeno 2020. u Deklaraciji iz Osnabrücka i Preporuci Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost³⁷. Konkretni prioriteti politika u međuvremenu su evoluirali i sada uključuju praktično uvođenje prekogranične mobilnosti u svrhu učenja i za naučnike. Mobilnost naučnika nudi očite prednosti mladima i polaznicima obrazovanja odraslih u smislu osposobljavanja i zapošljivosti, poduzećima jer njihova radna snaga stječe nove vještine i društvu u cjelini. Neke od vještina i kompetencija koje se mogu steći u okviru prekogranične mobilnosti (npr. jezične vještine, međukulturne vještine, organizacijske i druge transverzne vještine ili specifične vještine u tehničkom području kojih nema u poduzeću/ustanovi pošiljateljici) ne mogu se naučiti kod kuće. Međutim, zbog niza specifičnih prepreka, kao što su složenost pravnih obveza povezanih s administrativnim statusom naučnika, njihova dob, razlike u nacionalnim programima naukovanja i kurikulumima te rizik od smanjenja produktivnosti za poslodavce, naučnici imaju ograničen pristup iskustvima mobilnosti u svrhu učenja. U ovom se Prilogu predlaže niz mjera na nacionalnoj razini kojima bi se mogla olakšati mobilnost naučnika na razini sustava, pojedinaca i poduzeća. Njegov je cilj poslužiti kao inspiracija dionicima koji žele proširiti mobilnost naučnika te djelovati kao paket instrumenata za povećanje mobilnosti naučnika. Temelji se na odredbama Preporuke Vijeća od 15. ožujka 2018. o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja.

³⁶ U skladu s Preporukom Vijeća od 15. ožujka 2018. o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja (SL C 153, 2.5.2018., str. 1.) naukovanja se tumače kao formalni program strukovnog obrazovanja i osposobljavanja:

- a) s pomoću kojeg se kombinira učenje u ustanovama za obrazovanje ili osposobljavanje s bitnim učenjem kroz rad u okviru poduzeća i drugih radnih mjesta;
- b) s pomoću kojeg se stječu nacionalno priznate kvalifikacije;
- c) koji se temelji na ugovoru kojim se definiraju prava i obveze naučnika, poslodavaca i, prema potrebi, ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje; i
- d) pri čemu naučnik prima plaću ili drugu vrstu naknade za svoj rad.

³⁷ SL C 417, 2.12.2020., str. 1.

Državama članicama preporučuje se da razmotre uvođenje niza mjera za potporu mobilnosti naučnika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju na temelju sljedećih načela:

1. Aspekti na razini sustava za olakšavanje mobilnosti naučnika
 - a) uključivanjem mobilnosti naučnika u nacionalnu strategiju internacionalizacije za obrazovanje i osposobljavanje kada je to primjenjivo te, prema potrebi, u sektorske (gospodarske) strategije. Takve strategije mogu obuhvaćati postupan pristup koji se temelji na kratkotrajnoj mobilnosti i mobilnosti u prekograničnim regijama ili odabranim sektorima ili kojim se promiču kratkotrajni programi kolektivne ili naizmjenične mobilnosti;
 - b) poticanjem internacionalizacije na temelju znanja i iskustva centara strukovne izvrsnosti koji povezuju referentne pružatelje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u svim državama članicama, potiču suradnju sa širokim spektrom dionika te nastoje izraditi visokokvalitetne kurikule i kvalifikacije prilagođene potrebama određenih sektora za vještinama i društvenim izazovima. Centri strukovne izvrsnosti rade na nizu aktivnosti, među kojima su integracija mobilnosti učenika u kurikule, unapređivanje mogućnosti učenika za mobilnost u inozemstvu te povećanje kvalitete tih programa mobilnosti. Djeluju kao pokretači izvrsnosti i inovacija te promiču proaktivnu ulogu strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u lokalnom i regionalnom gospodarskom razvoju;

- c) dodjeljivanje posebnog osoblja (npr. ambasadora, kontaktnih točaka, koordinatora mobilnosti) na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi se olakšala mobilnost naučnika i povećala informiranost o njoj u pogledu različitih nacionalnih i regionalnih programa. To bi osoblje moglo pomoći u pripremi i provedbi projekata i aktivnosti mobilnosti, među ostalim mentoriranjem naučnika, podupiranjem ustanova primateljica i pošiljateljica te rješavanjem logističkih i administrativnih pitanja;
- d) promicanjem mobilnosti naučnika, među ostalim poticanjem uspostave novih ili jačanja postojećih mreža između poslodavaca, pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, javnih službi za zapošljavanje i socijalnih partnera, te iskorištavanjem postojećih inicijativa, poput Europskog saveza za naukovanje;
- e) razmatranjem kurikularnih rješenja za olakšavanje mobilnosti naučnika kojima se ne dovodi u pitanje završetak obrazovanja i za priznavanje ishoda učenja stečenih u inozemstvu (npr. uključivanjem posebnog modula za mobilnost u kurikule ili, prema potrebi i mogućnostima, uvođenjem učenja na daljinu);

- f) osiguravanjem jednostavnog pristupa informacijama o pravnim i administrativnim zahtjevima povezanim s mobilnošću u naukovanju koji se odnose na naknade i pravni status naučnika koji sudjeluju u mobilnosti;
- g) smanjenjem administrativnog opterećenja u postupku prijave i ubrzavanjem postupaka izdavanja viza i boravišnih dozvola za naučnike koji dolaze iz trećih zemalja, ako je to primjenjivo i u skladu s Direktivom (EU) 2016/801³⁸;
- h) poticanjem bilateralnih sporazuma o mobilnosti naučnika s drugim državama članicama i, kada je to izvedivo, trećim zemljama (ili regijama, ako je to primjenjivo) kako bi se umanjile eventualne preostale prepreke priznavanju i usporedivosti stečenih vještina i kompetencija (npr. s pomoću zajedničkog okvira kvalitete usmjerenog na specifična nacionalna pitanja povezana s mobilnošću naučnika i sustavima naukovanja u dotičnim dvjema zemljama);
- i) kada je to moguće, uključivanjem socijalnih partnera u sve faze osmišljavanja, provedbe i praćenja strategija i programa za mobilnost naučnika;

³⁸ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova *au pair* (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

2. Potpora naučnicima

- a) uključivom provedbom mobilnosti, pružajući posebnu potporu osobama s manje mogućnosti;
- b) nadopunjavanjem bespovratnih sredstava u okviru programa Erasmus+ dodatnim sredstvima za pokrivanje troškova mobilnosti naučnika;
- c) promicanjem pedagoških rješenja i alata za potporu mobilnosti naučnika, na primjer učenjem na daljinu, kako bi se prevladale razlike u dvojnoj strukturi učenja i osposobljavanja;
- d) pružanjem veće potpore naučnicima i boljom komunikacijom s njima, što uključuje potporu u jezičnoj pripremi (izrada posebnih materijala za učenje jezika za određena zanimanja na jeziku (ili više njih) zemalja domaćina);
- e) osmišljavanjem popratnih mjera za naučnike koji odlaze u inozemstvo, kao što su sustav mentorstva / sparivanja s vršnjakom za pripremnu fazu, virtualna mobilnost u pripremnoj fazi (kao nadopuna fizičkoj mobilnosti) i nakon odlaska u inozemstvo te pružanje potpore naučnicima po povratku u ponovnoj integraciji u svoje radno okruženje i korištenju novostečenih vještina;
- f) promicanjem mogućnosti za naučnike u školama za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, uključujući mogućnosti u okviru programa Erasmus+ i međunarodnih programa mobilnosti, putem posebne mreže savjetnika i društvenih medija;
- g) promicanjem mogućnosti za naučnike koje se nude na internetskom portalu EURES-a, kako bi se učenicima koji sudjeluju u mobilnosti pomoglo u prelasku na tržište rada;

3. Potpora poduzećima

- a) razmatranjem pružanja financijskih poticaja poslodavcima kao naknade za razdoblje u kojem su naučnici u inozemstvu, a naučnicima kako bi ih se potaknulo da se vrate poslodavcu koji ih šalje (npr. bonusi za završetak programa ili subvencije za plaće ako ih se zaposli nakon stjecanja kvalifikacije);
- b) razmatranjem pružanja ciljane pomoći poslodavcima, posebno malim i srednjim poduzećima, na primjer podupiranjem uspostave posredničkih mreža između zemalja primateljica i pošiljateljica, po mogućnosti na sektorskoj osnovi, kako bi se poduzećima pomoglo u organizaciji i ispunjavanju pravnih zahtjeva;
- c) promicanjem prekogranične suradnje između državnih službi koje provode strukovno obrazovanje i osposobljavanje i naukovanja ili javnih službi za zapošljavanje i poslodavaca na sljedeće načine: istraživanjem mjera u okviru kojih se naučnicima u sektorima na koje utječu usporedna zelena i digitalna tranzicija nude mogućnosti za strukovno osposobljavanje u inozemstvu; podupiranjem prekogranične suradnje između tih državnih službi ili javnih službi za zapošljavanje i udruga poslodavaca kako bi se uklonio nedostatak kvalificirane radne snage u zelenim i digitalnim zanimanjima putem programa naukovanja te razmatranjem prekograničnih regionalnih partnerstava između tih državnih službi ili javnih službi za zapošljavanje kao polazišne točke;
- d) promicanjem mogućnosti u okviru programa Erasmus+ i Europskog saveza za naukovanje među poduzećima te isticanjem prednosti primanja i slanja naučnika u programima mobilnosti.
